

عنوان مقاله:

تحلیل روایت شناختی داستان حضرت مریم در قرآن کریم

محل انتشار:

تحقیقات علوم قرآن و حدیث، دوره 15، شماره 3 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

اعظم السادات حسینی - دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث، دانشگاه اصفهان

مهدی مطیع - دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث، دانشگاه اصفهان

سید مهدی لطفی - دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث، دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

یکی از ساختارهای قرآن برای بیان معارف، داستان پردازی است. قرآن کریم نیز مانند سایر کتب آسمانی برای آموختن قانونمندی‌های هستی به آدمی و انذار و تبشیر وی و نیز اخبار از سرگذشت پیشینیان و حکایت پیامبران از داستان بسیار بهره برده است. از جمله این داستان ها، روایت حضرت مریم(س) است که به دلیل اشتغال آن بر نشیب و فرازهای گوناگون و ماجراهای خارق العاده از جمله ولادت طفلی بدون پدر و سخن گفتن وی در گاهواره، بسیار مورد توجه بوده است. شرح، تفسیر و بررسی این داستان و سایر حکایت‌های قرآنی تلاشهای علمی بسیاری را به خود اختصاص داده و پژوهندگان با رویکردهای مختلف ادبی، نحوی، تاریخی، زبان‌شناختی و ... زوایای این قصص را مورد مذاقه قرار داده اند. یکی از روش های نوپدید در مطالعه قصص قرآنی روایت شناسی است و وجه امتیاز آن از روش های دیگر آن است که شاکله روایت را مورد بررسی قرار می دهد و با توجه به ابعادمختلف داستان از قبیل روایتگر، شخصیت ها، زاویه دید، پیرنگ و ... امکان استخراج روشمند معانی نهفته در آن را فراهم می نماید. نوشتار حاضر ضمن گزارش روایت قرآن از داستان حضرت مریم(س)، سعی دارد به بررسی مولفه های روایت شناسی در این داستان بپردازد. این بررسی نشان می دهد که علیرغم تفاوت قصص قرآنی با داستان های بشری از ابعاد گوناگون، داستان حضرت مریم(س)، پیرنگی تقریباً مشابه با داستان های بشری دارد و الگوی ساختاری آن نیز با اندکی تفاوت، قابل تطبیق بر الگوی داستان های معمول است. بازنگری عناصری مانند روایتگر، شخصیت ها و زاویه دید در این داستان با رویکرد روایت شناختی نیز دست آوردهای تازه ای برای فهم این حکایت به ارمغان می آورد.

کلمات کلیدی:

قرآن، روایت شناسی، روایت، داستان، حضرت مریم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/864226>

